

la cazurile reținute ca fiind de gen personal, de către *Gramatica limbii române* de sub auspiciile Academiei RPR.

În primul rînd, e de făcut o observație generală și anume că numele proprii păstrează în flexiunea lor și în construcții sintactice forme vechi de limbă, spre deosebire de numele comune. Faptul este valabil pentru diferite limbi. Limba polonă, de pildă, păstrează în nume proprii un vechi locativ plural în — *ech* (*we Włoszech, na Węgrzech*, etc.), deși el este dispărut de mult din limba curentă, fiind înlocuit cu *-ach* (*w miastach, o robotnikach*, etc.) Teoriile construite pe baza numelor proprii nu pot fi deci atît de rezistente, pentru situația limbii curente. Apoi dacă se spune *Floarea, Floarei*, alături de formele comune *floarea, florii*, în alte cazuri ca *Leana, Leanii*, notate de *Gramatica limbii române*, în popor se aude mai des *Lenii* și nu *Leanii*.

În privința construcțiilor de acuzativ cu prepoziția *pe*, observăm că ele se folosesc nu numai pe lîngă nume de persoane, ci și pe lîngă nume de animale, au deci caracter animat. Se aude curent: « Oaia nu-l lasă pe miel să sugă », alături de « oia nu lasă mielul să sugă ». De asemenea, se zice « Boul l-a lovit pe cal » și nu « boul l-a lovit calul », de unde și « boul l-a împuns pe cal », deși în cazul acesta, prin înțelesul special al verbului, e clar de partea cui se află acțiunea. În fond, construcția acuzativului cu prepoziția *pe* nici nu se putea limita numai la persoane, fiindcă ea s-a născut din nevoia precizării, obiectului animat, atunci cînd acuzativul și-a pierdut semnul distinctiv față de nominativ (deci obiectul față de subiect) și cînd n-a mai fost păstrată nici ordinea subiect — verb — obiect. « Fratele l-a văzut unchiul » era și este tot așa de neclar, ca și « boul l-a lovit calul ». Introducerea construcției cu *pe* este paralelă, ca istorie, cu folosirea formei de genitiv cu funcție de acuzativ în limbile slave: « ojciec widział syn », de pildă, a trebuit să devină, pentru claritatea sensului, « ojciec widział syna ». Revenind la construcțiile analitice cu prepoziții, ele înlocuiesc deci sau întăresc (și nu numai în situația acuzativului), funcția neclară, insuficientă a terminației. Terminația dispăre uneori, dar nu dispăre funcția cazului, necesar de întărit cu o prepoziție. Din acest punct de vedere, o problemă pasionantă este aceea a sistemului analitic al limbii bulgare și a existenței sau inexistenței cazurilor, cu discuții vii în lingvistica bulgară, mai ales între Lubomir Andreicin²⁵ și A. Teodorov-Balan.²⁶

Așa dar, construcția acuzativului cu *pe* nu este legată de nume de persoane, ci de nume de ființe.

În cazul construcției genitiv-dativ cu *lui*, este adevărat că aci avem o nuanță de personal, deși, în forme populare, construcția apare și pe lîngă nume de animale, după cum vom încerca să arătăm în altă parte. De asemenea, vocativul în *-e* la masculin (*frate, cumnate*) și în *-o* la feminin (*fetișo, iubito*), ca și

²⁵ Lubomir Andreicin, *Към въпроса за аналитичния характер на съвременния Български език* în « *Вългарски език* », II (1952), p. 20—35.

²⁶ A. Teodorov-Balan, *Българско склонение*, ibidem IV, (1954), p. 41—61.